

I: B: d: 1 II

М. ИВРИНДЭН

СТИХОТВОРЕНИЯ ЁСЫЗ.

Г. ЕЛАВУТА

ТЮПОЛАЙН СОБЕТА НАРОДНОГО КОЗНЮЧА Е. Т. К.
1920.

- 15-тй, 3-тй-улйсен—
 Ог нунал'есын . . . Ог нунал'есы
 18-тй, 5-тй-выл'есын
 Тунне т'ог'ес . . . Тунуз т'ог'ес
 " 15-тй—выл'есын
 Куарасын бердыло . . . Куарасын бордыло
- 19-тй бад'есъ "Сюрес вылын" шун стихотворени-
 вез тазы чырдыны кула:
 Тулкым'ес порма
 Кезыкт бус ниртй
 Косектам толзъ
 Туж ожыт пишта.
 Тужем туж чебер
 Чошкыт буси но
 Лымы фоктамен
 Шотам адзисъке.
 Сораслэн кузяз
 Пуристыам мурт калъ
 Горэн фоктасъкем
 Кышпиде сндо.
- Со сюрес кузв
 Уи шор ватымын
 Кыткем пар вад'ес
 Ворттыса мыно.
 Тарды жыгтыртъ.
 Яншике кал'тен
 Нырудон куспаз
 Кыз'яса пука,
 Ачим со куслын
 Д'обызлэн пытсаз
 Кезынгын дуч'а
 Кышнын курыкисъко.
- 20-тй, 2-тй- юбойын 5-тй чу-
 рын—толз-а?
 23-тй, 1-й-улйсен - к'очкысал . к'очсал
 24-тй, выл'есен—вузасыл, — вузасал,
 " 2-тй улйсен—
 " Инъ кизылытй . . . Инъ кизил'ес
 1-й " " Пил'тыла . Пил'тыло
 25-тй, 13-тй " " Иве . Ивэ
 26-тй, 12-тй, выл'есен
 куасыртозы . . . Куасыртлоз
 27-тй, 6-тй " "
 Ваесам выдо . . . Вадесам выдои пи.
 " 11-тй, " "
 " Ваёым Пимаре . . . Вадым Пивьмара!

Гож'яско мон та стих'есме
 Дзеч мылкыдмес усьтыны,
 Шуген улон-вылон'есмес
 Бормын амал шеттыны.

И — ил килин с — сиз фобор

Старая куулия эл

Кыргыздын Күйү

Кыргыздын кыргыз жеринде

Тулкын кыдык веткиликте

Чебер куара буйын жок-кыргыздын

Азвесь кажи жини кыргыздын куулия эл

Та куарад ёрбейди кыргыздын куулия эл

Кыргыздын теңе кыргыздын

Оюмистыз ик потица? куулия эл

Мар вераса гурда жейди, том он ол кыргыздын

Вань кууля ик потица? куулия эл

Со чыргыла сурдасын,

Турагай нош шуйськож ке,

Со кыргыздын кыргыздын кыргыздын

Та куара нош коос вылти

Лыктылыса кыргыздын, чыргыла нош куулия эл

Со боре та кыргыздын кыргыздын кыргыздын

Вазжи кайгу***) Шойльке.

Кудёкын ке, кыргыздын солдос

Ваган тыпак ул буйшай куулия эл

Озы ке но вань, кыргыздын кыргыздын

Эч калбесса***) ушкытта шой. кыргыздын

Кыргыздын бон тэце кыргыздын жетай

Оюмистыз ик потица? кыргыздын кыргыздын

Мар вераса гурда жейди, куулия эл

Вань кууля ик потица? куулия эл

Кыргыздын кыргыздын кыргыздын

Кыргыздын кыргыздын кыргыздын

Кыргыздын кыргыздын кыргыздын

Кыргыздын кыргыздын кыргыздын

Кыргыздын кыргыздын кыргыздын

Кыргыздын кыргыздын кыргыздын

Кыргыздын кыргыздын кыргыздын

Кыргыздын кыргыздын кыргыздын

Кыргыздын кыргыздын кыргыздын

*) Тур, жошан.
**) Кудергон.
***) Куулия эл.

Чебер ыыл—8, пивил ии—2

Ас кайгыга тарата?

Мусо пивил ыилькенад—2

Жоож сюлэмэз *буйгага?

Яке шудатм кылдем муртга

Шудатмистыгаз жоож'яебье,

Иське куанер ворфоронад,

Куанеристыгаз шуг'яебье.

Кыдэбкын кө кылза, соларь

Ваган тыпак үг' ду шол,

Озы ке но ыиль сюлэмлэсь

Зеч калыбессе*) бытта шол.

1918 арын 8 январь.

Улон Вьлон Эракчазке*.

Улон—вьлон ёрокчазке,

Южкэ эн вай, эн кайгыр.

Ырайым пужка туж зёбяз кө,

Зеч мылкылдэ мичэ быр:—

Шум потыса—улондэ тон

Витыг— лувьтэк үз кылы.

Сюлем азыло паган ула,

Согы оскы—уд былы.

Али тынды секыт кө но

Орчытэк со—үз кылы:—

Коть мар'ес но орчыдио но

Верло мусо думло.

1917 арын 18 октябрь

*) Булмакессе.

***) Адамз.

Нинь юрттиське асьмелы.

Мурт'есларь мон ырос кылдэ

Зеч кенеш'ессе, келенуш ылыгэ кылуш

Низь сётэмзэс, калырдэмзэс, сур'есэ энге

Оскытэм'ессе. . . . .

Ваньзы соес сокы шопуз энге

Либатлыса возыны: . . . . .

„Кызы ке но чаданыни“ . . . . .

Ташыд юрттом шуизыд кыбкыга чыкыуш

Ойзэм'есылыноскилюво . . . . .

Сюлмакькон'ёсме кушты . . . . .

Вити, вити туназ ой бу, ...

Сютам кулонды вун, ...

Ырано сокы шеттүү мон . . . . .

Одиг' туж зеч, вивьжо муртэ эн . . . . .

Тау солы. Со кө ой дусал, эн . . . . .

Акыр сютам кулысакдон . . . . .

Кажнейнуйат со мурт мыным

Кот тырымон нинь сётэчи . . . . .

Озы кө но. астыд ношик . . . . .

Иепомыр но—ур'акур'а . . . . .

Иредине . . . . .

Мон га вивьмо, зеч муртме: . . . . .

Зыгыртэмэ . . . . .

Та туж зеч мурт мон ачим . . . . .

1917 арын 13 августы

КҮЗҮМДӨЙ ШҮДҮРҮҮСӨЙ ДИИД

АКЫР ВОДИЦА КӨЗҮНГҮ ТӨГӨНДӨ

Шуныт тулыс шүндүйөт.
Тэни берпунт жымкыс бо
Шунаса быро ини.

Түни мүз'өм шөгүтөм өтөндө

Была тубыса үдө,
Түни отын күзү түрү нө
Шүлдүр гүрдаса сылдыш
Усыкади, калгыс нош чебер

Сякавс но потыдылаи,

Түни отись нколас'өс но
Вожетныи күсікылдыж...

Шүлдүрү, шүлдүр, туанге аакыңд.

Веранэз ик чик, овбид
Со понна ик тө-зөч ваккыл,
Арын дүө одыр пол, кылдыга көтөрө фант/
Со понна ик коть кылдыга көтөрө фант/

Түлыс күзүзөз ярато,

Урда толзөс нормөмөзны
Ванзы сюлимис шүд чөво;—

Мылзы—кылдым гүж калгыс кылдыс

Уен нунал кыртылд,
Чебер, шуныт, зөч шуныкөз
Чик дүгүктөк калгыладо.

1917 арды 5 көкөрүлө.

Түлыс күзүзүлөс жынтоо—түккөс.

Учы куара шүлдүртэ,
Пеньмыт дун уй шор'өссө
Инь кизыдыи логтытэ.

Шуназе нош логтыт түнды

Лют—люг тына ишттыла.
Коть кине но, коть мае но
Туж тырныса шунытыла.

Куд дырй иш вань инь бак'өс

Сьод пилөкөп чоктасыкө,
Соки куажо чилек'ям'өс
Гүдриёсын эш'ясыкө.*)

Соки туж зөч шуныт зорөд

Ипьякыли калд усыкылэ,
Сөө мүз'өм күлдөз'я
Мылдыс кылдыс юкылэ.

Көла үр дү гаче дыр'өс

Зоро пилөм орчыла.
Шуныт шунды азылолөс но
Шүлдүр, логтыт ишттыла.

Соип чөч ик мүз'өм байд но

Вож—вож чебер дунды.
Пис—пу куарлэн ын'өсжыгыз
Азвесь шанык усыйла.

Соин чөч ик туж зөч тельо

Канылт төлан куоскылыз,
Шүлдүр сылдыс сьыккөсын
Мылдыс—кылдыс шүдмилэ.

1918 арды 3 июльдан

*) Юлтош'ясыкө.

Со кустын ик бублиос но
Капчи лобан кустыкыло,
Сакыбадгасы чеккиг вузэ
Таласкэм калъ юдыло.
Соия чоҕ ик папас но
Шулдыр кырэин кустыкыло;
Вань нолдосэз азьлодасы но
Сюлмисытын сэз'ино.

1918 арнн 3 нолгик.

Гырисьдэн кыразямээ.

Гырынн пото мон чунна ик
Мусо ады люкелме,
Гырыса быттам берал ик
Кизэ чылкыт кидысме.
Соберез сынам калъ ик
Чебер гинэ ус'яло.

Соки мынам йыр йнд'белли
Туратай шулдыр чырдоз
Соки мынам усч берал
Шапты шерчык четчалоз.
Киньээн мадам соки сюлмиз
Мынам калъ ик шум потоз?...
Жуужам узьым валдэс возэ
Шуныт шуады шунтмылоз,
Турымэз но сяскыазэс но
Кадьргласа*) будагтоз.

*) Братисла.

Веч зор'ес но веч тол'ес но
Соли сюлмисл дорттисьскоз...
Турим вуоз, но кысьмадоз,
Аран, турнан мон ного.
Шум патыса мон турнало,
Зок кабан'ес пуегыло.
Зарни порма ю йыр'есмыэ
Кульгоёсы люкадо.
Кульгоёсы люкадо но,
Дэ иньшырам *) нудыло.
Отын мынам шула—бура
Кабан дуса адзисьскоз,
Кабан дуса адзисьскоз но
Нылы—лиэ шум потоз.

1917 арнн 8 август.

Турнан аыр'я

Чошкыт чебер возь вьл'ес
Туннэ журтэн тырмызы,
Туж паськытасы арамаёс
Изэмэгытасы султэзы.
Толон калык возь люккэз кө,
Дасоёсын сөт'азы,
Туннэ нунал туж-чебер кө,
Турнан валче кустыкызы.
Котъ кытын но кусто куара
Жын—жанг шуэса кылдыськө,
Кустаз калык турдам'ёсын

*) Игемал.

Ылдэс өрөс сээ'юккө.

Тини мынэ оҕор турнасы

Кужмись сурал'ясыкыса,

Чоҕомөздн быдэ бөмлэс

Уво турым чоҕыса.

Тырос мыно солон сөөрээс

Со каддык ик тыршыса,

Пис'өсгэсэс ыткышпнөөс

Ялан орчын турттыса.

Жуужыт бүтэм турдым—куарез

Ноҕэм кадъ ик ҕышыкыса,

Ческыт зыдо саяскаасым

Выжисстгээс чоҕыса.

Асысэмэн нош со кусыны ик

Серөм кылан үр быры,

Озы ке но вераскөндлэс

Мылзы—кыдын үр тыры.

Со кусыны ик ныл—пис өнош

Асысэ кожө турдлагө:

Вожмасыкыса, чөскыт боры

Чаөн юны бичаҕо.

Я ке турнам турым ылыны

Бөкмүльзасыкыса п'чудалдо,

Я ке шулан гүмийөсын

Тур тыршыса шуҕаҕо.

Я ке бөрдүсөс суээр—ымнээс

Сюлмисытынэн либаҕо,

"Нунны бөрдэ" шуылдыса

Анайөссөс өҕылдо...

Сөкыт ке но та турнан уж,

Сөө шоддэс чик өвөл,—

Туж шуддыр шол туж чебер шол

Турнан вакыт коть киньлык

Со понна ик турнасыбөс но

Воптысыкыса дыктыльдым,

Кыдөкисөн уськон дур'я

Сөвкяаслы ушалдыам. *)

1917 ары 29 октябри.

Вал Возьман. **]

Тужем жыт вакыт.

Туж чебер шунды

Сьод нюдэс сөөрү

Көмдасяс пөгтөс.

Иньдэн пун палэс

Доптыро пилем

Торд-торд дуьса

Чидыса улэ.

Со но көма ик

Тазы оз улы,

Пеньмытлы дуьса,

Чалык сьодэктээс.

Самой та вакыт

Милым турт паласы

Вал ныд кураас

Пелям кылдыкыса.

Көма ик ой ул—

Ылдэс вал табуң

Дуак вортыса

Мон вьэпй орчынэ.

Со вал'өс ылыны

Пиньд'өс нуко;

Озылдэс оҕыс

Орчынны тырто.

Туж шум потыса

Вал'өссөс Возьман

Тунна жыт сөөс

Возь ылыз мыно.

Тани нуьзы,

Валзэс лэзын;

Шудон серемдэн

Пундыз ик өвөл

Со кусыны ик нош

Асысөс сөбө

Кудзы пу нуддо,

Кудзы тыл потто.

Туж пиньд'өс нош

Со тыдыз вите

Котыраз солөн

Пельдыса сыҕо.

*) Көдүмүлүккө. **) Көдүмүлүккө.

Тыг бадым дүиз,	Со куспын чеккит
Ерос люгильськыз,	Пажем үмо *) но
Кыдкытй нош	Пенись поттыса
Туж пеньмыг дүиз.	Туж чалъ кулэске.
Кыдйсько винн.	Туж кема төже
Вераськем'ессез	Бадым мурт'ёсласъ
Бадым мурт'ёлэсъ,	Вераськем'ессез
Вал возьман лыктэм.	Кыдйсько сөөс.
Ваньзы пуккызы	(О бере гынэ
Тыллэн котыраэ	Умзы потамэн
Жыдем кадъ дуса	Вотатыр'ёс кадъ
Та бере сөөс.	Нызын выдыло.

Мады?

Мады медам шүм потон'ёс
 Ыран дүонтэм пичи,
 Туж оёкono кыл'ёслап но
 Куарасыз орокчид?**)

Мады медам азыла пала
 Магнаськем'ёс бун дүэ,
 Туж чебересь ёныёслан но
 Урод'ёсыз адыськө?

Мады медам ненозинь но
 Зөч дунны үг тырши.

*) карточка барангы.
 **) Агдаскыск.

1917 арн 24 октябрын.

Вань дуннеез урод эйбем
 Тагулыкес*) быттылам?
 Мады медам азыло кадъ ик
 Начар мыккыд йырлыкын,
 Шунит сюлмись верам кыл'ёс
 Визьмо ке но төг йылыр?
 Ку бом быроз медам таё
 Уродлыкөн начар'ёс?
 — Акыр үз быр неноку но—
 Зөч дунны ке өм тырше!...

1917 арна 24 август.

Шүм потонэн кайгү**) вадче УМО.

Гүри бере, сий—төг бере,
 Шөгэм жобасы куазьёс бере
 Нинь саядэ ке, чебер куазлы
 Сюлам туж шүм потыдэ.

Әк, үг дун шол илан таё
 Дыгыл'ёсын уыды
 Дасы үг шол төг ийбөк'ёс
 Сөздэм инез ёктаны...

Акыр шунды рилем ёсын
 Ор нунал'ёсын вордильськем,
 Акыр шүм потонэн кайгү,
 Тынак вадче думильськем.

1917 ар. 24 августын.

*) нусиш дэсч улопиз.
 **) куректон.

Дүрдүктөк төлөгө

Туж кужмо төл'ёс,
Дыргыса кошкыло
Шөгөм пидем'ёс.

Дыз пыр'өж инь байек

Дынак чоктасыкөм,
Туж чебер шунийек
Копак калгасыкөм.

Мускыто пеньмытын

Наи бүс'ёс сьорын,
Одйг уй гына
Сьод—сьод адзиське.

Таңа вадес'ёсын

Одйгөн кылөн
Акыр коть киньлы но
Туж секыт дуэ.

1917 ар. 16 декаб ркн.

Гурттын тэд уй вакыт*),

Котрес бано люрыт толзэз

Шуддыр пинтэ гурт йлыын,
Солы дуса тоды дьмы
Чидь—чидь чидя дыз тылми.

Гуртлэн шораз сьлзись черык **)

Дюг—дюг чебер адзиське,

*) Вадес.
**) Черков.

Сөлөм йылаз кирос'ёсны

Синь малдымон кыстыадыкө.
Ненюкинь цо уг'адзиськы
Оппаз кылөм изем гурт.

Буран төл'ёс юрг—ер'ёсыз

Димисьын чоктадылди.
Помыр куара уг кылдысьлы,
Аулак паськыт урам'ёс.

Сюләм шуто циний'ёс но

Нокытын но уг уло.
Бань калгыс'ёс вьосиськыса
Туж зог үлмө усилдым,
Уж'ёс'ёс но кайгызэс но

Чуказемь келгисылдым.

1917 ар. 4 ноябрын.

Тоналтэ куазы сактөн вакыт

Гүлкыуазы'ёс сьорчй

Рожез нотыса
Шартагаса ветлэ
Туж урод кезыт

Чебер гюр'ёсын

Азвесь йарсийё
Вабаес дуньса
Кысбни'ёс сьло.

Шунды жуужань пал

Гордактынны кусыке
Акыр куазь сактөн
Кема өвөлани.

Тини черык но

Турезьлэн йылаз
Тодь—тодь чеглыса
Туж шулдыр нуке.

Урамын али

Новкинь но өвөл
Бань калык изе,—
Унаа султана.

Чада'ёс гына

Гуртлэн йыл'ёсаз
Бьдэс уылдөн
Добаса ветло.

1917 ар. октябрын.

ЫМ'УСЫТОН ВАКЫТ КЕЗЫТ

ТЭД'ЕС.

Чидантэм кезыт.

Бусыёсын перьяськем кадь

Тунне тод'ёс шудыдо,

Чошыкыт кытылдыс дымисемиз

Дугдытэк кадь нөр'ядо.

Оло киньлы, ого нарды

Ушасе*) маке ласыдыдо,

Со беревэз нок—рот'ёсын

Бутрое кадь тындыдо.

Сюрес ылате, кенер пиртй

Жигергеса орчылдо,

Туж жожомем нуннёс кадь

Куараёсын бердыдо.

Яке кырись изьвер'ёс кадь

Туж тыршыса нузыдо,

Илыкэ туж жоб куараёсын

Ямсыз шотэм нөр'ядо.

Бусы дурись сьёд нөлөгөсөз

„Вормом“ шуса исало,

Чурыт, кезыт дымисын

Кужмись сөе пазыдо.

1917 армн 9 ноябрь.

*) кельшись.

Сюрес ылыын.

Тулкым'ёс норма

Кезыт бус пиртй

Косэятэм голзэз

Туж ожыт пиште

Тужем туж чебер

Чошыкыт бусы но

Дымнэ чоқтамен

Шотэм адэисыкэ.

Тарлы жьдыгыртэ.

Дымшике калдын

Бырдулон куспаз

Кыр'яса пүкэ.

Сюреслэн кузэз

Пурисытам мурт кадь

Төрэн чоетаськем

Кысылёс сыго.

Со сюрес кузэ

Уйшор вакытын

Кылкөм нар вал'ёс

Бортгыса мыно.

Ачим со кусшын

Добьдлэн пидсэз

Кезьылгы дуса

Канын куэскиськө.

1917 армн 3 ноябрь.

* * *

Кузэз сактон нал заректэ

Ильмын чулпон шеректэ,

Шеректэм'аз тыршыса со

Кузэз сактопоз сыйкагэ.

Таёе дырыд тырос муртэз

Туж ик угось шум поттэ,

Туж ик угось шум поттэ но

Кырыгэ но бодунытэ.

1918 армн.

А р а с ь .

Инымсы пось шунды Чебер йырыз но
 Туж кужмо пишта, Онраса бырем.
 Музем бад'ёсыз Амагыз солон
 Чиданэм сута. Мылгылыз секыл,
 Аран дыр вакыт Огназ араны
 Тужин пось утосъ, Тыпак тындыл.
 Мискинъ нылдылы Амагыз солон
 Туж секыл утосъ, Аран кырымез
 Жалын тодымга Чик пойноркытэ
 Туж пось бусьед, Киньтыз усе
 Быдзасак сое Ой секыл, секыл
 Оутыса быгтам. Та куанер нылды
 Бад'ёсыз солон Далгэм коосыз
 Тыл кадь гордыктам Огназ араны.

1918 брыз 18 новбрыя.

* * *

Адзеп бад'ым
 Кайгыёме
 Куанер соуды
 Тодэ—а?
 Улон сирисъ
 Сюлдаськов'ёс
 Тыпак мопш
 Вормел—а?

Исье каныл **Жыт—чье напз ***
 Мылгыд'ёме Кырымед, но
 Оло кинье шон икзэ фид Сюдам ашуйе
 Быгтам—а? Ур. быгтам. тгиле.
 —Мер шумд, ик шэ дон Пудон—серед
 Ур тодйськы Кыд'ёсым во икзэ
 Таце счлэм Мылгыд'ёске
 Шугелн. Ур. фугын кайдыл
 Чебер куазьын икзэ дон Мар. шумд
 Чеберез не Ур. тодйськы дон
 Номыр кадь ик икзэ дон Тафе голон
 Ур поты. Шугелн. икзэ дон
 Нюдас—возьдем икзэ дон Понико, секыл
 Шугдырез но Сенит гафе онгыл
 Миле—кыме Седом дугын
 Ур устем. Удце. келот дон

Ныа'ссуэн кырдэзнын

Милестьин во нуоо, себер
 Кынокъ вань медам?
 Мисе шоры уськон кыр-
 Паймыгтаёс вань медам?
 Милым тазэ выдм тырм
 Чыдык азрест, кады
 Вурм пинд и гурды но
 Веоркыт сюстын кады.

*) Тыго—бурд

Котрес гына бай'есми нош
 Демлет уамо-кады.
 (Бед синь кайчо сьод сип'есман)

Вусм сугтар кады
 Милым мусо' илдур'есми

Кисьмам намер кады
 Разын пукись финь'есми

Тойды весьеэ кады
 Йарисьтымы йарис'есмы

Вуртгынь бутарка *)
 Туж кельшипи ныр'есми

Дуно картинка
 Кураь'есмес кылдым ке

Юсед тодал усъызоз.
 Кыраь'есмес нош кылдым ке,

Эюдса эсэд кошкыоз.
 Ужам'есмес айдын ке,

Кужымкыды паймоды.
 Ноть мар ужлы ми элгыке**)

Мир шуын но эюдоуды.
 Эж, милес'тым но ено, чебер

Кинь бон вань медам?
 Ми'ес шора уськоч дур'и

Паймыктэ'ес вань иодым?
 Паймыктэ'ес вань иодым?

*) Виселс. кураь'ес.
 **) Дамкыган, ус'и.

С й з ы л ,

Шудыр сылыс кыр саякка'ес

Куарь'мылса бырыз.
 Рож—нож будись турым куар'ёс

Чуж—чуж шотем лузы.
 Сөр'ё'иса сылыс сур'ёс

Тылак голыш кылды.
 Возь'еслеп по, буслэн по

Шудыр'есыз ышылыз.
 Ниуныт чебер нуал'ёс по

Зоро куазен воштыськиз.
 Элез шулдыр карись шунды

Пилем'ёсын ёктагькиз...
 Малы сйзыл тон туж ызык

Ми доры лыктыд медам?
 Малы шулдыр гужем куазе?

Жалыгак быттыд медам?
 Оло аста туж зеч, чебер

Шуш улйськод медам?
 Иске аста туж ражало

Шаса малпаськод медам?
 Тон зеч чебер луж боре

Сюзем вожо эи дусат,
 Лажано но луж боре

Куазед наур эи дусат.
 Лыктам тыло бурдо'ес но

Элсь чик ой кошкысал,
 Ческыт чечы люкась муш'ёс

Мун коркае би кочысал.
 Мун коркае би кочысал.

Киевдү но сютэм куюн
Жоо куараан ба вьыбай. N

Жоо куазьсын дэриес но
Тонан вьиче ой чутсад,
Жигетмса ветлись тын чо
Тыныл чак чин ой туссад.

1917-жылдын 16-октябры.

Медолэн кылыз:

Мажесен кусо
Кут шудын—а?
Дэчыл тирен, лок

Васылтодн—а?
Исыке ардын
Малпаськоды—а?
Я ке калтам ю
Кутсагодн-а?

—Варь та уж'еслы
Нужьме тыркөз.
Иуждакы луса

О 6 6 3

Пазькыг бусдэс
Тодь—тодь кылдым.
Инь князьликэ:
Люг—люг шистмад

Туж чылыкт
Чедер юсөд кьдыр
Тинем ае барди
Өртче турт илти

Кузь сюрес кузыл
Базел ульде кал
Дыртгытэк гынэ
Кузь обоз мына.

Доль сьол'ес улын
Дымн энкырта
Вал'ес чыгтуйын
Гырлы жьдгырта.

Пызьлысь пыдым
Оргылымга кай
Туж калден мыно.

Тужке жуужыл гурезь йыл'ес
Изэ үйлөн пейьмытаз
Длан аулак гурезь вис'ес
Бусэн тыркөм тырсөз.

Пазькыг шонер сюрес выдын
Турон таукам, двол ни,
Чедер вож куар писпу бордун
Шыпак удл ул'вар ни.

Ожыл ке но йьда ини
Дон но вечаг'у карол.

1919 жылдын 28-августу.

Утайтмса буддгем?
Маркалыкса тьдгемиз со
Утайтмса буддгем?

Тулгс вуос шап луо ке,
 Ыяло но бырыло;
 Кужмо зор'бс зорыло ке,
 Инь сазьдэмен дүгүяло.

Тй нопш урод синькылыбс
 Быронзз ку тождым?

Исьбе жэди шуон кылзз
 'Валай шуса басылоды?

Валай шуса басылоды но
 Тыпак гына шуучооды?

Куд гужемден нось шундэс
 Тйденз дым куабетозы?

Исьбе кыҗе кезыт төг'бс
 Кынтылыса быттылоз?

1919 армн 8 апрельде.

* * *

Иыр ыылам жынам	Зеч жалпам'бсме
Силь'төд зот төгэз	Чик ой куштылы.
Көшкөмөсь нильын	Оскылон'бсме
Лудри гудыр'яз.	Мон ой кыштылы.
Урод адзён'бс	—Шүткыт сөүлөмө
Эюдеттырызы,	Монз өз алда,
Таза дүгөрмө	Оскылон'бсме
Калтыратызы.	Бүшө өз келыты.
Озы ке но мон	Зечлыго Иньмар
Пырма ой ошн,	Курттыськөм'бсын
Адзён'бсмы	Вань адзён'бсме
Ой сөтйськылы.	Кыд удам дөгэй...

Медно та бөрө	Иньмаре зеч ке
Көп кыҗе адзён	Мынным курттыськө
Уг сөтйськы мон	Уродмө вормын
Пичи но солы.	Кужым сөтгытэ.

* * *

1919 ар. 25 апрельде.

Пундэл кузь вал туж жам,
 Ясагам выдо ини.
 Синьме кынь тон, Иньмаре,
 Зеч умдэ сөт, Мусоел
 Мон тунна но туж тырос
 Сьотыко дуи урось;
 Уг луы шол вормөмө
 Пачар, урод мылкыдмө.
 Озы ке но, Иньмаре
 Яратыса уть монэ,
 Сьолыг'бсме түҗылы
 Нансйбсме быттылы.
 Эй Иньмаре, Иньмаре,
 Мусо бээзым Иньмаре!
 Зечлыгеныд побырты
 Даб солэмө конматы!
 Аслад бадзым кужымед
 Урод'бсме дэд вормовз,
 Шүнтэм уво дөүлетэд
 Мыннык зечак мөд курттоз.
 Со беренз чүкна ик
 Кужмо куен мөд султом.
 Кужмо куен мөд султом,
 Ас косэмдэ мдд утём.

1919 ар. 12 сентябрьде.